

Afrikinis kiaulių maras iš Lietuvos nesitraukia, kiekvieną savaitę registruojami vis nauji šios ligos atvejai šernų populiacijoje. Atsižvelgus į AKM situaciją mūsų šalyje, ligos plitimą laukinėje faunoje ir įvertinus riziką bei praėjusių metų patirtį, VMVT direktoriaus įsakymu išplėsta AKM buferinė zona.

Remiantis ankstesnių metų patirtimi, šiltuoju metų laikotarpiu yra daugiau galimybių virusui patekti į kiaulių laikymo vietas, tad birželio – rugsėjo mėnesiai yra patys rizikingiausi ir labiausiai pavojingi kiaulių augintojams. Nustatoma buferinė zona – tai apsauginė teritorija, kurioje taikomi griežčiausi biologinio saugumo reikalavimai kiaulių laikymo vietose ir vykdoma sustiprinta šių ūkių kontrolė.

Į išplėstą AKM buferinę zoną papildomai įtrauktos šios Lietuvos vietovės:

- Anykščių rajono savivaldybės Kurklių ir Kavarsko seniūnijos,
- Birštono savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybės,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono savivaldybės,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybės

„Vietovėse, šiuo sprendimu papildomai įtrauktose į AKM buferinę zoną, nėra taikomas nurodymas šimtu procentų išskersti visas laikomas kiaules. Šis reikalavimas taikomas tik tiems kiaulių laikytojams, kurie nepaiso ar negali įgyvendinti biologinio saugumo reikalavimų. Tokie kiaulių laikytojai paskersti laikomas kiaules savo reikmėms turės ne vėliau kaip iki 2017 m. rugsėjo 30 d.“, – sako Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) Skubios veiklos skyriaus vedėjas Marius Masiulis.

Kiaules savo reikmėms galima skersti laikymo vietose, ar su teritorinės VMVT leidimu išvežti į VMVT patvirtintas skerdyklas, arba nugaišinti (jei kiaulės netinkamos skersti dėl jų amžiaus), ir jų gaišenas perduoti šalutinių gyvūninių produktų tvarkytojams. Visais atvejais turi būti paimti kiaulių kraujo ir organų mėginiai AKM tyrimams ir, jei liga nepasitvirtins, paskerstų kiaulių mėsą leidžiama vartoti savo reikmėms be jokių apribojimų.

Ūkininkai, kurie vykdys šiuos reikalavimus, galės pretenduoti į išmokas už ankstyvą kiaulių paskerdimą, tačiau, pasinaudoję valstybės parama, turės išsipareigoti dar metus laiko nelaikyti kiaulių. Norintys ir toliau auginti kiaules laikytojai turi įgyvendinti pagrindinius biologinio saugumo reikalavimus:

- registruoti kiaulių laikymo vietas (bandas) ir kas ketvirtį deklaruoti jose laikomų kiaulių skaičių, nurodyti bandos atpažinimo numerį, o prieš išvežant kiaules iš laikymo vietos – įsegti į ausį dviejų dalių įsagą su bandos numeriu;
- įrengti veikiančius dezinfekcinius barjerus prie įėjimo į kiaulių laikymo vietas, užpildytus veterinariniais biocidiniais produktais;
- aptverti patekimo į tvartą vietą;
- keisti drabužius ir avalynę prieš įeinant į tvartą;
- nešerti kiaulių termiškai neapdorotomis žaliavomis, žaliaja mase;
- nelaikyti ir neišleisti kiaulių į lauką.

Pasak M. Masiulio, neramina tai, kad kai kurie kiaulių laikytojai į raginimus ir perspėjimus vis dar žiūri atsainiai. Tačiau dėl vienos AKM užsikrėtusios kiaulės nuostolių patiria ir kiti kiaulių augintojai. Europos Komisijos sprendimu, yra taikomi įvairūs apribojimai ne tik užkrėstiems ūkiams, bet ir atskiriems regionams ar net visai valstybei, ribojamas kiaulienos bei jos produktų eksportas.

VMVT pažymi, kad šiuo metu didelę riziką AKM plitimui kelia nekomerciniai ūkiai, kuriuose kiaulės laikomos savo reikmėms. Remiantis statistikos duomenimis, 2014 m. nustatyti 5, 2015 – 13, 2016 – 19, 2017 – 1 AKM židinytė tokiose kiaulių laikymo vietose. AKM juose išplito dėl biologinio saugumo reikalavimų nesilaikymo. Todėl kiaulių laikytojai turi įvertinti ir apsispręsti, ar investuoti ir gerinti biologinio saugumo reikalavimus, ar pasinaudojus valstybės parama, paskersti laikomas kiaules ir pretenduoti į išmokas.

VMVT duomenimis, šią savaitę AKM nustatytas 4 šernams:

- * Utenos r. sav. Vyžuonų sen. 1 sumedžiotam šernui;
- * Biržų r. sav. Parovėjos sen. 1 sumedžiotui šernui;
- * Ukmergės r. sav. Siesikų sen. 1 nugaišusiam šernui;
- * Anykščių r. sav. Troškūnų sen. 1 nugaišusiam šernui

